

BARNAHUS – AZ ABÚZUS GYERMEKÁLDOZATAIÉRT

Absztrakt

A gyermekközpontú igazságszolgáltatás terén a nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítésének remek példája a Barnahus házak, melyekben a szexuális abúzus áldozatává vált gyermek törvényszéki meghallgatása történik. Ez a módszer olyan tizennyolc éven aluliak számára került kialakításra, akik valamely családtagjuk – leggyakrabban az édesapa, nevelőapa, nagyszülő – által elkövetett szexuális cselekmények áldozatai. A modell lényege abban ragadható meg, hogy a szexuális abúzus által már traumatizált gyermek esetében ne történjen reviktimizáció a többszöri meghallgatások által.

Kulcsszavak: gyermekbarát igazságszolgáltatás, gyermekvédelem, Barnahus, szexuális abúzus, gyermekház

BEVEZETÉS

A szexuális erőszak számos formában megjelenhet az életben, közös jellemvonásuk, hogy helyrehozhatatlan károkat okozhatnak a gyermekek mentális és fizikai fejlődésében, a következményeket pedig még felnőttkorukban is magukban hordozzák. Európában körülbelül minden ötödik gyermek áldozatul esik a szexuális kizsákmányolás valamely formájának. Sajnálatos módon az esetek döntő többségében a gyermek „bizalmi körében” található az elkövető, tehát a gyermek ismeri őt. A szexuális abúzus körében meglehetősen nagy a látencia, így a zaklatási ügyeknek legfeljebb tizedére derül fény. Ezért is jelentős előrelépés hazánkban a Barnahus házak létrehozása, hiszen ez egy multidiszciplináris szemléletű, gyermekbarát módszertan a szexuálisan abuzált gyermekek számára. A gyermekbarát igazságszolgáltatás megvalósulásának egyik legszélesebb körben elfogadott interdiszciplináris terepe. Az Barnahus-modell alapvető sajátossága, hogy minden körülmények között hisznek a gyermeknek.¹ Céljuk, hogy megóvják a gyermekeket attól, hogy a rendszer is abuzálja őket és további lelki sérüléseket szenvedjenek, emellett a házban, modern eszközök segítségével rögzített bizonyítékok pedig segítenek az elkövetők felelősségre vonásában is.

1. A GYERMEKBARÁT IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS FEJLŐDÉSE HAZÁNKBAN

Mitől válik gyermekközpontúvá az igazságszolgáltatás? A „Gyermekközpontú igazságszolgáltatás” a gyermekek jogainak tiszteletben tartását és hatékony érvényesítését hivatott biztosítani. Jellemzői különösen az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés, a gyermek életkorának megfelelő, gyors és az emberi méltóságot tiszteletben tartó, a gyermeki jogokat elismerő és figyelembe vevő rendszer. Egy gyermek az igazságszolgáltatásban különböző eljárési pozícióban vehet részt, mint áldozat, sértett, tanú, veszélyeztetett vagy családból kiemelt gyermek, vagy egy büntetendő cselekmény elkövetője. Polgári ügyekben leggyakrabban a családjogi viták során kerülnek kapcsolatba az igazságszolgáltatással, így a szülők válása és a gyermek egyik szülőnél vagy másnál való elhelyezése esetén is biztosítani kell a gyermek jogainak érvényesülését.²

A gyermekbarát igazságszolgáltatást tekintve hazánkban kormányzati szinten 2012-ben kezdődtek olyan intézkedések, melyek a nemzetközi kötelezettségek teljesítését voltak hivatottak szolgálni. 2012 a gyermekközpontú igazságszolgáltatás éve volt, hiszen ekkor választotta az ombudsman projekt munkájául a gyermekközpontú igazságszolgáltatást, ekkortól kezdték létrehozni a gyermek meghallgató szobákat, valamint

¹ Az Alapvető Jogok Biztosának üzenete a gyermekek szexuális kizsákmányolása és szexuális zaklatása elleni védelem második európai napja alkalmából <https://www.ajbh.hu/en/-/az-alapveto-jogok-biztosanak-uzenete-a-gyermekek-szexualis-kizsakmanyolasa-es-szexualis-zaklatasa-elleni-vedelem-masodik-europai-napja-alkalmabol?fbclid=IwAR31YfipMyz7MKCBHPyFhy7hUMawRnCvmhO8insJFJfLe08vGYMmTfZzg> (Letöltve: 2021. 05. 22.)

² KERTÉSZ ANNA: Gyermekközpontú igazságszolgáltatás – itthon és Európában. (elérhető: <http://www.csagy.hu/kiadvanyok/folyoirat/item/693-gyermekkozpontu-igazsagszolgalattas-%E2%80%93-itthon-es-europaban>, letöltve: 2020. 09. 30.)

ekkor fogadták el a 2012. évi LXII. törvényt³. A Kormány programjához kapcsolódva az Országos Bírósági Hivatal Elnöke létrehozta a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Munkacsoportot, melynek célja, hogy a gyermekek érdekei és jogai polgári és büntető ügyekben egyaránt hatékonyabban érvényesüljenek függetlenül attól, hogy az eljárásban milyen minőségben vesznek részt.⁴ Feladatait a bírák képzési rendszerének kidolgozásában, az eljárásokban érintett kiskorúak részére szóló tájékoztatások kiadásában, fejlesztések ösztönzésében, így különösen a gyermekmeghallgató szobák és a jogalkotás kezdeményezésére irányuló javaslattételben állapította meg.⁵ A Munkacsoport a kitűzött feladatokból jó néhányat sikeresen meg is valósított. A bírók számos képzésen és konferencián vettek részt a Magyar Igazságügyi Akadémián és a bíróságokon. Megrendezésre került „A gyermekközpontú igazságszolgáltatás büntető és polgári jogi aspektusai című konferencia”, a büntető és családjogi bírák számára. A Fővárosi Törvényszék területén eljáró családjogi bírák intenzív képzésen vettek részt 2015-ben, februártól egészen decemberig havi rendszerességgel.⁶ A Munkacsoport kidolgozta a kiskorúak idézéshez használatos formanyomtatványokat és hozzájuk kapcsolódó tájékoztatást, valamint a bíróságok honlapján a „Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás” almenüjét.⁷

Hazánkban a gyermekbarát igazságszolgáltatás jegyében történt első jelentős lépés a rendőrség nyomozóhatóságainál létesítendő gyermek meghallgató szobák kialakításáról szóló 32/2011. (XI.18.) KIM rendelet jelenti.⁸ A gyermek meghallgató szoba, a Gyermekközpontú igazságszolgáltatás részeként kialakított olyan helyiségek, ahol kiskorúak meghallgatása speciális, az ő igényeik szerint kialakított barátságos környezetben zajlik. Igénybevételükre elsősorban a büntető ügyekben kerül sor, ahol a kiskorút, mint áldozatot, vagy tanút hallgatják meg, de a polgári peres és családjogi eljárásokban is egyre nagyobb számban merül fel az igény a kiskorú meghallgatását segítő helyiség létrehozására.⁹

Az igazságszolgáltatás gyermekközpontúvá tételének pozitív hazai előrelépése volt a 2016-ban Szombathelyen megnyílt Barnahus-ház. Magyarországon, valamint Kelet-Közép-Európában szintén elsőként, a világon pedig ötvenegyediként tűzte ki célul a Barnahus-innováció működtetését, az anyaországban, vagyis Izlandon történt tapasztalatszerzés, valamint több éves alapos informálódás után kezdhette meg működését.¹⁰

2. BARNAHUS MODELL

Mi is az a Barnahus? A modell lényege abban ragadható meg, hogy a szexuális abúzus által már traumatizált gyermek esetében ne történjen reviktimizáció a többszöri meghallgatások által. Ez a módszer olyan tizennyolc éven aluliak számára lett létrehozva, akik valamely családtagjuk – leggyakrabban az édesapa, nevelőapa – által elkövetett szexuális cselekmények áldozatai.¹¹

Kialakulását vizsgálva az 1990-es évekhez kell visszatekinteni, hiszen ebben az időszakban egyre nagyobb nemzetközi visszhangot keltettek a családon belüli szexuális visszaélések, melyek elszenvedője az esetek döntő többségében a gyermek volt. A modell megteremtője Bragi Gudbrandsson felmérte, hogy a bűncselekmények kapcsán indult eljárások keretében végzett meghallgatások csak tovább rontják a már egyébként is mély lelki sebeket hordozó gyermek állapotát. Mindezek hatására dolgozott ki egy olyan

³ 2012. évi LXII. törvény a gyermekbarát igazságszolgáltatás megvalósulásához kapcsolódó egyes törvények módosításáról.

⁴ BENCZE-BÓZSÁR STELLA: *A gyermekbarát igazságszolgáltatás gyakorlati érvényesülése*, 9.(elérhető: <https://docplayer.hu/68410052-Dr-bencze-bozsar-stella-a-gyermekbarat-igazsagszolgalattas-gyakorlati-ervenyeselese.html>, letöltve: 2020. 09. 29.)

⁵ FRECH ÁGNES: Az Országos Bírósági Hivatal Gyermekbarát Igazságszolgáltatás Munkacsoportjának tevékenysége – kérdések és új irányok, in Lux Ágnes (szerk.): *AJB Projektfüzetek, Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Gyermekjogi projekt*, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, 2013/1. szám, 253-254.

⁶ KOVÁCS ALEXANDRA: A gyermekbarát igazságszolgáltatás, in *Jogi Fórum*, Nyíregyháza, 2016, 17-18.

⁷ Bírák családjogi képzése: főszerepben a gyermekjogok (elérhető: <https://birosag.hu/hirek/kategoria/birosagokrol/birak-csaladjogi-kepzes-e-foszerepben-gyermekjogok>, letöltve: 2020. 10. 05.)

⁸ GYURKÓ SZILVIA: Gyermekbarát igazságszolgáltatás in *Kriminológiai Tanulmányok 49.* Országos Kriminológiai Intézet, 2012, 114.

⁹ SEBŐK TAMÁS: A gyermekközpontú büntető igazságszolgáltatás. Valóban gyermekközpontú? Vagy inkább gyermekbarát?, in *Büntetőjogi tanulmányok*, 17. köt/ 2016., 199-201.

¹⁰ ROSKÓ DÓRA: *Barnahus – a gyermekbarát igazságszolgáltatásért.* (elérhető: <https://juratus.elte.hu/barnahus-a-gyermekbarat-igazsagszolgalattasert/>, letöltve: 2020. 10. 05.)

¹¹ KALDAL, ANNA: *Collaborating Against Child Abuse, Exploring The Nordic Barnahus Model*, 2017.

programot, amely az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének¹² megfelelően a gyermek érdekeit első helyre állítva egy gyermekbarát igazságszolgáltatást kíván megteremteni. Az első Barnahus 1998-ban Izlandon jött létre. Ezt követően megsokszorozódott Európában a gyermekházak száma, melyeket a nemzetközi PROMISE Barnahus Network fog össze.

A gyermekházak sajátosságai közé tartozik, hogy rendszerint családi ház külsejű épületekben, szigorú sztenderdek alapján kerül kialakításra és berendezésre. Az európai országokban működő Barnahus-házakban jellemzően a következő helyiségek kerülnek kialakításra: egy orvosi szoba, egy meghallgató szoba, azzal összeköttetésben egy monitoring szoba, egy terápiás szoba, valamint a kutatásokat elősegítő helyiségek. Speciális eszközök és berendezések segítik a felkészült szakemberek vizsgálatát, hiszen a gyermek gyakran nonverbális módon kommunikál, ennek elősegítése érdekében, számos e kommunikációt támogató eszköz és játék kerül elhelyezésre a gyermekházakban. A pszichológusi szoba kamera segítségével összeköttetésben van a monitoring szobával, ahol az igazságszolgáltatás szakemberei – a nyomozóhatóság tagjai, ügyésze, a bíró, az igazságügyi szakértő – kapnak helyet. A terápiás szobában a súlyos traumát szenvedett gyermekeknek segít a történetek feldolgozásában.¹³

3. A BARNAHUS-MODELL HAZAI IMPLEMENTÁLÁSA

A Barnahus mozaikszó első hangzásra meglehetősen figyelemfelkeltő, elgondolkodásra készítő kifejezés. Izlandi szó, gyermekházat jelent, ahol az igazságszolgáltatás és a gyermekvédelem folyamatos együttműködése valósul meg. A Barnahus hazai létrehozói többek között emiatt a figyelemfelkeltő jellege miatt döntöttek a fordítás nélküli névátvétel mellett. Mára már azonban a 2017-es világkonferencia döntésének következtében minden újonnan nyíló Barnahus-háznak kötelezően a Barnahus nevet kell viselnie.

A kifejezés felőlei a módszertant, amit a gyermekház ellát és képvisel. A szexuális abúzus áldozatává vált gyermek törvényszéki meghallgatása történik a Barnahus házban. A gyermekház komplex módon, egyetlen helyen, gyermekbarát környezetben, szakértőkkel és integrálva végzi el ezt az iszonyatosan nagy feladatot.

A modell sajátossága abban ragadható meg, hogy a gyermeknek csak egy alkalommal kelljen a traumáról beszélnie és a meghallgatás során szerzett vallomás/információ elegendő bizonyítékkal szolgáljon a vádemeléshez és az ítélethozatalhoz. A meghallgatáson kép- és hangrögzítés történik, ez kiemelten fontos, hiszen a gyermek sok esetben nem szavakkal, hanem nonverbális kommunikációval „jelzi” a vele történeteket. A hazai gyakorlat szerint, a büntetőeljárás során a rendőrök kihallgatják a gyermekeket, így a kiskorú áldozatoknak rendszerint többször újra átélve a traumát, el kell mondaniuk a velük történeteket. Ezen változtat a Barnahus-modell, ugyanis célja, hogy a gyermeknek csak egyszer kelljen beszélnie az őt ért megrázkódtatásról. Továbbá fontos, hogy minden olyan esetben, ahol felmerül az abúzus gyanúja a tizenhét év alatti gyermekeknel, a rendőrségnek igazságügyi szakértőt kell kirendelnie. Szombathelyen mára már az igazságügyi vizsgálat Barnahus-módszerrel történik, ahol kép- és hangfelvétel rögzítésére is sor kerül. Ezt követően az igazságügyi szakértő megvizsgálja az iratanyagot, majd vizsgálatot előkészítő stábülést tart. Másnap sor kerül a vizsgálatra a Barnahus-házban, egy gyermekbarát meghallgató szobában, melynek keretében egy rendőr kihallgatja a gyermeket. A Barnahus-szolgálat előnye, hogy hisznek a gyermekeknek, hiszen a gyermekek élmény szerűen mondják el az abúzási cselekvéseket. A gyermekházak jellemvonásai közé tartozik, hogy a gyermek sorsának alakulását a későbbiekben is ellenőrzik, hiszen a törvényes képviselőnek még négy alkalommal vissza kell vinnie a gyermeket fókuszterápiás ülésekre.¹⁴

A gyermeket meghallgató szakembernek két alapvető szempontot kell figyelembe vennie a meghallgatás során. Egyrészt a sértett gyermek korára és érettségére tekintettel a lehető legrészletesebb vallomás elérésére kell törekednie, valamint a többszöri vallomástétel kényszerűségének elkerülésére kell törekednie, hiszen a többszöri meghallgatások a gyermek retraumatizálódásához vezetnek.¹⁵

3.1. A Barnahus-szolgálat működését biztosító jogszabályi háttér

¹² Convention on the Rights of the Child [Gyermek jogairól szóló egyezmény], New York, 1989. november 20. Magyarországon kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény

¹³ ROSKÓ: *i.m.*

¹⁴ Megélni is kínzó, de többször elmeséltetni: kínzás – bántalmazott gyerekeken segít a barnahus-modell (elérhető: <https://egy.hu/szocio/megelni-is-kinzo-de-tobbszor-elmeseltetni-kinzas-bantalmazott-gyerekeken-segit-a-barnahus-modell-109297>, letöltve: 2021. 02. 10.)

¹⁵ LAZÁRY FANNI (Szerk): *A gyermekek védelmében*, 2018, Vasi Könyvjelező Bt., Szombathely, 35-43.

A Barnahus házak vonatkozásában a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény¹⁶ (A továbbiakban: Be.) 2021. január 1-től érvénybe lépő módosítása rendkívül jelentős előrelépés a hazai gyermekvédelemben. A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részvételét igénylő eljárási cselekmény esetén a bíróságnak, az ügyészségnek és a nyomozó hatóságnak lehetősége van elrendelni, hogy az eljárási cselekményen igazságügyi pszichológus szakértő is jelen legyen, illetve az eljárási cselekményt igazságügyi pszichológus szakértő vagy a Gyvt. 61. § (2) bekezdésében meghatározott szolgáltatást végző szaktanácsadó közreműködésével hajtsa végre.¹⁷ A módosításnak köszönhetően, tehát a törvény immár lehetővé teszi, hogy igazságügyi szakpszichológus, vagy szaktanácsadó kérdezze ki a büntetőeljárás kihallgatásában érintett gyermekeket, akiket eddig a rendőrség munkatársai hallgattak ki. Mindez segítséget nyújt abban, hogy megfelelően képzett és érzékeny szakember hallgassa meg a gyermeket, melynek segítségével sokkal nagyobb az esély a gyermek újra traumatizálódásának az elkerülésére már az eljárás kezdetén.

A módszer lényege, hogy miközben a meghallgatást gyermekekhez értő szakember végzi, egy eltakart „monitoring szobában” helyet kap az ügyben nyomozó rendőr, adott esetben az ügyész, ügyvéd is, aki így párhuzamosan, de a kiskorú áldozatokat nem zavarva figyelheti meg az egész folyamatot, és gyűjtheti össze a bizonyítékokat. Kérdéseiket a gyerekek számára érthető módon a szakember tolmácsolja.

A módosítást követően a Be. alapján a módszer alkalmazása eljárási cselekménynek - kihallgatásnak vagy meghallgatásnak - minősül, amelyet az eljárást végrehajtó hatóság igazságügyi szakértő, vagy a módszer alkalmazására speciális képzéssel rendelkező szaktanácsadó közreműködésével hajt végre.

Ezzel sajátos végrehajtási rendet vezet be, ugyanis ilyen esetben a szaktanácsadó közvetlenül a végrehajtásban működik közre. A Barnahus módszer esetében éppen az az eljárási cselekmény végrehajtásának lényege, hogy az érintett gyermek nem találkozik a szaktanácsadó által közvetített szervvel. A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság ebben az esetben közvetlenül csak a szaktanácsadóval van kapcsolatban, őt irányítja, miközben az eljárási cselekménnyel érintett fiatalemberrel csupán közvetett módon, a szaktanácsadón keresztül kommunikál.¹⁸

Ebben a sajátos eljárásrendben a szaktanácsadó nem csupán tolmácsolja az eljáró szerv kérdéseit, közléseit, hanem szakmai tudását és módszereit felhasználva a szakma szabályai szerint alakítja az eljárás menetét, és így éri el az eljáró szerv által meghatározott kérdések megválaszolását. Tehát Barnahus módszer büntetőeljárás bevezetésével lehetővé válik az eljárási cselekmények szakértő közreműködésével történő lefolytatása.¹⁹

3.2. A szombathelyi megvalósítás

Az Izlandon történt tapasztalatszerzés, a módszer feltérképezése, több éves alapos utánajárás, informálódás után kezdhetette meg működését 2016. november 14-én a szombathelyi Barnahus-ház, amely Magyarországon és Kelet-Közép-Európában elsőként, a világon ötvenegyediként tűzte ki célul a Barnahus-innováció működtetését és terjesztését. A Vas Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat (TEGYESZ) épületében került berendezésre egy orvosi, egy pszichológusi, egy monitoring és egy terápiás szoba. Pályázatok, felajánlások segítségével sikerült kiépíteni az infrastruktúrát, és a kezdeti lépések óta is folyamatos a fejlesztés, a megújulás. A szombathelyi Barnahus-ház működésének megkezdése óta, számos Gyermekvédelmi Konferenciát tartott, ahol a tapasztalataikról számolt be. A Barnahus Pilot Program keretében működik. A kísérleti jelleggel felállított vas megyei ház napjainkig már számos vizsgálatot folytathatott le, melyek kedvező eredményei a gyermekek szempontjából nézve igazolásra is kerültek. Nemcsak megyei esetekkel foglalkoztak, az ország minden részéből érkeztek ide gyermekek.²⁰

Egy ún. „egyablakos ügyintézés”, minden egy helyen található a Vas Megyei TEGYESZ egy épületszárnyában. Az épületben kialakításra került egy gyermeknőgyógyászati vizsgáló helyiség, meghallgató szoba, monitoring szoba, melyben kép- és hangrögzítésre alkalmas technikai berendezés is található, az INDICO-rendszer, mely egy tévéképernyőn realtime mutatja a szobában ülő rendőrnek, hogy mi történik a meghallgató szobában, mindezen túl rendelkezésére áll még egy mikrofon, melyen keresztül a szakemberrel tarthatja a kapcsolatot, illetve a gyermek jogi képviselője is itt tartózkodhat. A tervek szerint még ebben az

¹⁶ 2017. évi XC. törvény a büntető eljárásról

¹⁷ 2017. évi XC. törvény a büntető eljárásról 87. § (1) bekezdés

¹⁸ INDOKOLÁSOK TÁRA – A Magyar Közlöny melléklete, 2021. 12. szám, 338.

¹⁹ INDOKOLÁSOK TÁRA – A Magyar Közlöny melléklete, 2021. 12. szám, 297.

²⁰ Barnahus Hungary (elérhető: https://barnahus.hu/rolunk/?fbclid=IwAR18IYC07D0NiJJ5qOmDyzspt1sW3-1YgiC15xRxeLsksXj-_Wqa3d2qu3Q, letöltve: 2020. 10. 02.)

évben megvalósításra kerül Szombathelyen, a gyermekbarát és a korosztályhoz illő követelményeket biztosítva, a 14. életév feletti és alatti gyermekek külön várószobája.²¹

A gyermek gyakran nonverbális módon fejezi ki magát, így a szobába e kommunikációt segítő és támogató eszközök, játékok kerültek elhelyezésre. A Barnahus-házban szakemberek a segítségével tervezett, anatómiailag pontos abúzusbabák segítik a gyermekeket az események élményszerű felidőzésében. Az abúzusbabákat nem minden európai szolgálatban alkalmazzák, ez a hazai megvalósítás és a szakértői munka egyik sajátossága. A babák a családtagokat szimbolizálják, így van nagypapa, nagymama, apa, anya, különböző életkorú gyermekek. Két garnitúra áll belőlük rendelkezésre: egy őszi-téli ruhás és egy tavaszi-nyári ruhás. „*Gyakran előfordul, hogy például arra a kérdésre, hogy „mikor történt?” mondjuk egy öt-hatéves gyerekeknek a baba ruhájáról jut eszébe, hogy „rajtam is póló volt akkor, vagy spagetti pántos felső”.*²² A gyermekházban zajló vizsgálat során viszont nem játszanak, az abúzusbaba nem játékszer, hanem egy vizsgálati eszköz. A nonverbális kommunikációt támogató eszköz továbbá az ún. VILÁGJÁTÉK teszt, melyet leggyakrabban a 14 év alatti gyermekek körében alkalmaznak.²³

Továbbá fontos kiemelni, hogy a Barnahus kutatási és statisztika vezetési funkciót is ellát, valamint tagjai tréningeket tartanak az igazságszolgáltatásban és a gyermekvédelmi szakellátásban dolgozóknak, mindezt a tapasztalatok és elért sikerek alapján, így elősegítve Baranhus-módszer terjedését és újabb gyermekházak létrehozását hazánkban is.

Pozitív hazai előrelépésként értékelendő, hogy a Be. módosítása következtében a szombathelyi mintát alapulvéve, 2021 nyarán megnyitotta kapuit egy újabb hazai gyermekház Debrecenben. Rövidesen számos további Barnahus-szolgálat kezdheti meg működését Magyarországon, többek között Miskolcon és Gyulán. Kialakításukhoz és a munkatársak felkészítéséhez a szombathelyi szolgálat szakemberei nyújtanak segítséget.

ÖSSZEGZÉS

A Barnahus-házak olyan komplex módszert alkalmaznak, melyek Európa-szerte elfogadottá váló gyermekbarát metódus, így a gyermek számára egy helyen elérhető egyben a segítő- és igazságszolgáltatás. Célja a koordinált, hatékony válasz, idővesztés nélkül, mindezt úgy kínálja a Barnahus módszer, hogy a gyermeket megóvja a retraumatizálódástól. A Barnahus feladata a gyermekek vallomástételének támogatásával, speciális módszerekkel, mint például abúzusbabák használata az NICHD protokoll segítségével, az igazságügyi szakértői és a komplex családvizsgálat mellőzésével, segítsen érvényes bizonyítékokat szerezni a vádemeléshez és a bírósági eljárás lefolytatásához, mindezt úgy, hogy a gyermeknek soha ne kelljen a rendőrségen, a bíróságon vagy az igazságügyi pszichológus szakértő előtt megjelennie. Következésképpen tehát elmondható, hogy Barnahus ún. egyablakos ügyintézési módszert kínál, komplex módon összefogva a rendőrség, a szociális szolgáltatók, a gyermekvédelem, a szakszolgálatok, a gyámhivatal, az ügyész és a bíró munkáját.

FORRÁSJEGYZÉK

Felhasznált irodalom

- [1.] Az Alapvető Jogok Biztosának üzenete a gyermekek szexuális kizsákmányolása és szexuális zaklatása elleni védelem második európai napja alkalmából (elérhető: <https://www.ajbh.hu/en/-/az-alapveto-jogok-biztosanak-uzenete-a-gyermekek-szexualis-kizsakmanyolasa-es-szexualis-zaklatasa-elleni-vedelem-masodik-europai-napjaalkalmabol?fbclid=IwAR31YfrpMyz7MKCBHPyFhyp7hUMawRnCvmhO8insJFJFtLe08vGYMmTfZzg>, letöltve: 2021. 05. 22.)
- [2.] Barnahus Hungary (elérhető: https://barnahus.hu/rolunk/?fbclid=IwAR18IYC07D0NiJJ5qOmDyzspt1sW3-1YgiC15xRxeLsksXj_Wqa3d2qu3Q, letöltve: 2020. 10. 02.)

²¹http://www.bunuldozok.hu/Data/Sites/1/mb_2020_1_2_online.pdf?fbclid=IwAR3kMaI67RZr3WEI_t6oMVFw_bwHpAzQn1MaLtgT1k_6DU5TjAKv01tm2v0

²² Megélni is kínzó, de többször elmeséltetni: kínzás – bántalmazott gyerekeken segít a barnahus-modell (elérhető: <https://egy.hu/szocio/megelni-is-kinzo-de-tobbszor-elmeseltetni-kinzas-bantalmazott-gyerekeken-segit-a-barnahus-modell-109297>, letöltve: 2021. 02. 10.)

²³ Uo.

- [3.] BENCZE-BÓZSÁR STELLA: A gyermekbarát igazságszolgáltatás gyakorlati érvényesülése, (elérhető: <https://docplayer.hu/68410052-Dr-bencze-bozsar-stella-a-gyermekbarat-igazsagszolgalatasi-gyakorlati-ervenyesulese.html>, letöltve: 2020. szeptember 29.)
- [4.] Bírák családügyi képzése: főszerepben a gyermekjogok (elérhető: <https://birosag.hu/hirek/kategoria/birosagokrol/birak-csaladjudi-kepzes-e-foszerepben-gyermekjogok>, letöltve: 2020. 10. 05.)
- [5.] FRECH ÁGNES: Az Országos Bírósági Hivatal Gyermekbarát Igazságszolgáltatás Munkacsoportjának tevékenysége – kérdések és új irányok, in LUX ÁGNES (szerk.): *AJB Projektfüzetek, Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Gyermekjogi projekt*, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, 2013/1. szám
- [6.] GYURKÓ SZILVIA: Gyermekbarát igazságszolgáltatás, in *Kriminológiai Tanulmányok 49.* Országos Kriminológiai Intézet, 2012, 114.
- [7.] INDOKOLÁSOK TÁRA – A Magyar Közlöny melléklete, 2021. 12. szám
- [8.] KALDAL, ANNA: *Collaborating Against Child Abuse Exploring The Nordic Barnahus Model*, 2017.
- [9.] KERTÉSZ ANNA: *Gyermekközpontú igazságszolgáltatás – itthon és Európában.* (elérhető: <http://www.csagy1.hu/kiadvanyok/folyoirat/item/693-gyermekkozpontu-igazsagszolgalatasi-%E2%80%93-itthon-es-europaban>, letöltve: 2020. 09. 30.)
- [10.] KOVÁCS ALEXANDRA: A gyermekbarát igazságszolgáltatás, *Jogi Fórum*, Nyíregyháza, 2016.
- [11.] LAZÁRY FANNI (szerk.): *A gyermekek védelmében*, 2018, Vasi Könyvkiadó Bt., Szombathely
- [12.] Megélni is kínzó, de többször elmeséltetni: kínzás – bántalmazott gyerekeken segít a barnahus-modell (elérhető: <https://egy.hu/socio/megelni-is-kinzo-de-tobbszor-elmeseletetni-kinzas-bantalmazott-gyerekeken-segit-a-barnahus-modell-109297>, letöltve: 2021. 02. 10.)
- [13.] ROSKÓ DÓRA: Barnahus – a gyermekbarát igazságszolgáltatásért (elérhető: <https://juratus.elte.hu/barnahus-a-gyermekbarat-igazsagszolgalatasiert/>, letöltve: 2020. 10. 05.)
- [14.] SEBŐK TAMÁS: A gyermekközpontú büntető igazságszolgáltatás. Valóban gyermekközpontú? Vagy inkább gyermekbarát? in *Büntetőjogi tanulmányok*, 17. köt/2016., 199-201.

Jogforrások

- [1.] 2012. évi LXII. törvény a gyermekbarát igazságszolgáltatás megvalósulásához kapcsolódó egyes törvények módosításáról.
- [2.] 2017. évi XC. törvény a büntető eljárásról.
- [3.] Convention on the Rights of the Child [Gyermek jogairól szóló egyezmény], New York, 1989. november 20. Magyarországon kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény.